

Fondul Social European

Titlu proiect: Anticorupție, integritate, promovarea eticii-AIPE

Cod proiect: SIPOCA 419/ SMIS 118013

Activitatea 3-Implementarea unor mecanisme de cooperare cu societatea civilă și cetățeni

Subactivitatea 3.2 -Dezvoltarea unor parteneriate între administrația publică și alți actori locali

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Capacitate Administrativă

Dezbateri numărul 4 din 14.06.2019.

Tematică: Etică și integritate

Atât etica normativă, prin standardele deontologice specifice, cât și etica aplicată, dezvoltată inclusiv în domeniul special al eticii serviciilor publice ca set de principii care ghidează funcționarii publici în asigurarea serviciilor pe care le oferă către beneficiarii lor, au devenit parte din principiile de funcționare a administrației publice, însumând 2 direcții principale: pe de o parte **integritatea în exercitarea funcției publice**, iar pe de altă **asigurarea egalității de șanse și a tratamentului nediscriminatoriu ca interes public**.

Problematika integrității în exercitarea funcțiilor publice din România este construită în jurul a 3 componente principale care sunt detaliate în legislația națională – **conflictul de interese, incompatibilitățile și regulile privind conduita în exercitarea funcțiilor publice**. Reguli distincte privind **conflictul de interese și incompatibilitățile** se regăsesc, după caz, în Constituție, în sfera de aplicabilitate a normelor de drept penal (unde noțiunea de funcție publică și funcționar public sunt definite într-un sens mult mai larg decât în Legea nr. 188/1999, incluzând și alte categorii de persoane decât cele ale căror raporturi juridice intră sub incidența Statutului funcționarilor publici) și a celor de drept administrativ. **Conduita**, în schimb, este reglementată exclusiv prin raportare la răspunderea administrativă/disciplinară a subiecților vizati.

Indiferent de regimul juridic aplicabil, de menționat este faptul că, așa cum rezultă și din documentele specifice de planificare strategică, respectiv din documentele de evaluare de sistem la nivel național, problematica este considerată a aparține unui domeniu mai larg, cel al politicilor anticorupție, capitolele legate îndeosebi de componenta de prevenție – stabilirea (și respectarea) unor reguli și limite comportamentale, respectiv cunoașterea și respectarea acestora se prezumă a conduce la reducerea numărului situațiilor în care sunt aplicabile norme sancționatorii.

Titlu proiect: Anticorupție, integritate, promovarea eticii-AIPE

Cod proiect: SIPOCA 419/ SMIS 118013

Activitatea 3-Implementarea unor mecanisme de cooperare cu societatea civilă și cetățeni

Subactivitatea 3.2 -Dezvoltarea unor parteneriate între administrația publică și alți actori locali

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Capacitate Administrativă

În egală măsură, din perspectiva egalității de șanse și a tratamentului nediscriminatoriu, văzute ca parte integrantă din obligațiile generale de conduită, dar și ca aspect particular în cadrul obligațiilor de conduită în exercitarea funcțiilor publice, elementul determinant este acela că ultimii ani au relevat, atât la nivel global cât și pe diferite sectoare și sub-sectoare, nevoia unei mai bune focusări a politicilor publice inclusiv în domeniul **asigurării incluziunii și nediscriminării**.

Pornind de la elemente avute în vedere cu prioritate la analizarea contextului social, normativ și instituțional, **principala problemă identificată în ceea ce privește etica în administrația/funcția publică este diferența substanțială între efectele estimate la momentul reglementării distincte a domeniului și rezultatele efective obținute, reflectate cu prioritate în percepția asupra domeniului, la nivel de stabilire și la nivel de aplicare a regulilor, pentru diferitele părți implicate** – autorități de reglementare, autorități și instituții publice îndeplinind diferite roluri în cadrul sistemului rezultat din aplicarea legii, persoane direct vizate de normă și persoane direct sau indirect afectate de aplicarea/neaplicarea acesteia. Astfel:

- Prin raportare la situația din perioadele anterioare, tendința generală constatată este aceea de a aprecia că lucrurile merg fie la fel, fie mai rău, nivelul încrederii într-o ameliorare în condițiile păstrării acelorasi variabile de mediu fiind una redusă.
- Calitatea serviciilor publice și standardele etice curente utilizate în prestarea acestora sunt în continuare considerate drept neconforme cu așteptările beneficiarilor, principalii „vinovați” fiind considerați autoritățile și instituțiile publice direct responsabile de prestarea acestora (ca autorități competente sau, după caz, prin raportare la capacitatea administrativă și/sau profesionalismul personalului implicat).
- Corupția (în sensul larg al termenului, definit conform DEX ca „*stare de abatere de la moralitate, de la cinste, de la datorie*”, cu normele de conduită incluse) este în continuare percepută de către toți factorii interesați drept una dintre problemele majore, de sistem, a căror modalitate de rezolvare este considerată necorespunzătoare la nivelul eficienței implementării

---

Titlu proiect: Anticorupție, integritate, promovarea eticii-AIPE

Cod proiect: SIPOCA 419/ SMIS 118013

Activitatea 3-Implementarea unor mecanisme de cooperare cu societatea civilă și cetățeni

Subactivitatea 3.2 -Dezvoltarea unor parteneriate între administrația publică și alți actori locali

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Capacitate Administrativă

---

politicilor sectoriale în ultimii ani, nu atât din perspectiva modalităților de definire a regulilor, cât din cea a modalităților de interpretare/aplicare a acestora.

- Din punct de vedere al imaginii publice, cetățenii percep funcționarii publici ca având un comportament neconform cu normele de conduită ce prevăd prioritatea interesului public, asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților publice, respectarea criteriilor profesionalismului, eficienței, politeții, integrității și eficacității în rezolvarea problemelor. Deși procentele reprezentanților autorităților și instituțiilor publice, respectiv ai organizațiilor nonguvernamentale, comunității de afaceri și mass-media sunt substanțial mai mici, și în rândul acestor categorii există opinii nefavorabile referitor la conformitatea cu normele de conduită.

- Noțiunea de „consiliere etică”, respectiv activitatea persoanelor responsabile cu consilierea etică și monitorizarea respectării normelor de conduită sunt insuficient cunoscute, iar oportunitățile oferite de direcțiile de dezvoltare din ultimii ani a celor două concepte – consiliere etică, respectiv consilier de etică – sunt insuficient valorificate.

Diferenței menționate anterior i se adaugă, cu o importanță similară, **necesitatea de actualizare a standardelor etice în concordanță cu evoluția relațiilor socio-profesionale în mediul administrativ, în prezent interpretarea noțiunii de conduită fiind făcută într-un sens mai larg decât cel utilizat la momentul reglementării inițiale și acoperind o arie mai variată de detalii și situații specifice.**

În subsidiar, **sistemul actual de stabilire și implementare a unor standardelor etice în administrația/funcția publică prezintă unele deficiențe generate în unele cazuri de modalitatea de formulare a normelor, în alte cazuri de gradul de actualitate a situațiilor reglementate iar în altele, de capacitatea administrativă și/sau instituțională de implementare.**

În situația nonacțiunii guvernamentale în vederea adresării aspectelor menționate, problemele de legislație și practică instituțională în materia asigurării și respectării normelor de conduită conforme cu așteptările beneficiarilor de servicii publice, respectiv cu regulile, standardele și bunele practici la nivel european și/sau internațional, precum și consecințele lor actuale, se vor acumula și riscă să fie integrate cu titlu permanent în cultura

---

Titlu proiect: Anticorupție, integritate, promovarea eticii-AIPE

Cod proiect: SIPOCA 419/ SMIS 118013

Activitatea 3-Implementarea unor mecanisme de cooperare cu societatea civilă și cetățeni

Subactivitatea 3.2 -Dezvoltarea unor parteneriate între administrația publică și alți actori locali

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Capacitate Administrativă

---

organizațională/administrativă, o ameliorare sau soluționare ulterioară devenind cu mult mai dificilă.

De menționat este însă și faptul că orice acțiune guvernamentală, pentru a se putea adresa cu succes aspectelor menționate ar trebui să aibe ca premise:

- obținerea de rezultate într-un termen rezonabil, cu asumarea obligației de depunere a unor eforturi corelate cu actuala capacitate administrativă și financiară de susținere;
- orientarea către beneficiar, cu încadrarea inclusiv în limitările impuse de actualul context economico-social și politicoadministrativ.